COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 10.12.2004
COM(2004)793 definitief

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Verlening van buitengewone financiële bijstand aan Armenië, Georgië en Tadzjikistan

{SEC(2004)1635}

1. INLEIDING

Bij Besluit 97/787/EC van de Raad van 17 november 1997 tot toekenning van buitengewone financiële bijstand aan Armenië en Georgië, zoals gewijzigd bij Besluit 2000/244/EC van de Raad van 20 maart 2000 met het oog op de uitbreiding van deze bijstand tot Tadzjikistan, wordt in artikel 1, lid 3, bepaald dat de periode waarin de giftcomponent van de bijstand in achtereenvolgende tranches aan de begunstigde landen ter beschikking wordt gesteld, eind 2004 afloopt. Voorts wordt in artikel 5, lid 2, bepaald dat *"Uiterlijk 31 december 2004 zal de Raad de toepassing van dit besluit tot die datum opnieuw bezien aan de hand van een uitvoerig verslag van de Commissie, dat tevens wordt voorgelegd aan het Europees Parlement."* Dit verslag is opgesteld ter uitvoering van voornoemde bepaling van het Besluit van de Raad.

2. ACHTERGROND EN VOORNAAMSTE KENMERKEN VAN HET PROGRAMMA VOOR BUITENGEWONE FINANCIËLE BIJSTAND AAN ARMENIË, GEORGIË EN TADZJIKISTAN

Het programma voor buitengewone financiële bijstand aan Armenië, Georgië en Tadzjikistan was bedoeld om deze drie landen, die met bijzonder moeilijke economische en sociale problemen te kampen hebben, financiële bijstand te verlenen in het kader van de hervormingen en de overgang naar een markteconomie welke plaatsvinden met de steun van de internationale financiële instellingen (IFI's). Ten tijde van de opstelling van dit bijstandsprogramma waren Armenië en Georgië al bezig met de uitvoering van omvangrijke aanpassings- en hervormingsprogramma's in het kader van de uitgebreide structurele aanpassingsfaciliteit (USAF) van het IMF. Voor Tadzjikistan was nog maar een begin gemaakt met de uitwerking van een dergelijk programma.

Een bijzondere omstandigheid bij de uitvoering van deze programma's was het bestaan van grote achterstanden bij de aflossing van de leningen die de Gemeenschap aan het begin van de jaren '90 aan deze drie landen had verstrekt. Deze betalingsachterstanden moesten uiteraard eerst worden weggewerkt opdat Armenië, Georgië en Tadzjikistan al hun beschikbare financiële middelen zouden kunnen inzetten om de hervormingen te ondersteunen en de sociale noden te verlichten die voortvloeien uit de flankerende bezuinigingsmaatregelen.

In november 1997 keurde de Raad een eerste besluit inzake een programma voor buitengewone financiële bijstand aan Armenië en Georgië goed (Besluit 97/787/EG van de Raad). Bij dit besluit heeft de Gemeenschap financiële steun aan deze twee landen beschikbaar gesteld bestaande uit een combinatie van langlopende leningen en giften. De leningcomponent bedroeg maximaal 170 miljoen EUR met een looptijd van 15 jaar en een aflossingsvrije periode van 10 jaar. De giftcomponent bestond uit een bedrag van ten hoogste 85 miljoen EUR, dat over de periode 1997-2002 in achtereenvolgende tranches zou worden uitgekeerd. Armenië en Georgië zouden voor respectievelijk 28 miljoen en 110 miljoen EUR aan leningen en 30 miljoen en 55 miljoen EUR aan giften ontvangen.

Bij de aanneming van het besluit tot toekenning van buitengewone financiële bijstand aan Armenië en Georgië heeft de Raad er tevens mee ingestemd een soortgelijke maatregel ten behoeve van Tadzjikistan te overwegen zodra de omstandigheden dit mogelijk maken. Toen Tadzjikistan kort daarna met een aanpassings- en hervormingsprogramma van start ging dat gesteund werd door de IFI's (in juni 1998 werd een financiële regeling met het IMF in het kader van de USAF goedgekeurd), kwam de Commissie derhalve met een voorstel om het

programma tot Tadzjikistan uit te breiden. Hiertoe werd in maart 2000 een besluit van de Raad tot wijziging van Besluit 97/787/EG goedgekeurd (Besluit 2000/244/EG van de Raad). Tadzjikistan werd financiële bijstand verleend voor een totaal bedrag van maximaal 95 miljoen EUR (een lening van 60 miljoen EUR en giften voor een bedrag van 35 miljoen EUR). Bij hetzelfde besluit van de Raad werd het totale bedrag aan giften voor Georgië tot 65 miljoen EUR verhoogd en werd de uitvoeringsperiode voor het programma tot 2004 verlengd.

Het programma voor buitengewone financiële bijstand was bedoeld als aanvulling op de financiering van de IFI's. De uitkering van bijstand werd afhankelijk gesteld van een bevredigende tenuitvoerlegging door de begunstigden van hun financiële regelingen met het IMF. Het expliciete doel van het programma om bij te dragen aan een houdbare financiële positie en de begunstigden in staat te stellen hun buitenlandse schulden te verminderen, bleek ook uit het feit dat de uitbetaling gekoppeld werd aan de vermindering van de schuldenlast van de begunstigden. Zo werden de leningen en de eerste tranches van de giften pas verstrekt nadat de begunstigden het volledige bedrag van hun verplichtingen jegens de Gemeenschap hadden voldaan. De verdere uitkering van gifttranches is gekoppeld aan de vervroegde aflossing door de begunstigden van de schulden jegens de Gemeenschap ingevolge de leningen die in het kader van het programma voor buitengewone financiële bijstand zijn verstrekt. Het programma voor buitengewone financiële bijstand had voorts tot doel de begunstigden in staat te stellen om hun financiële verplichtingen jegens de Gemeenschap tegen het einde van de uitvoeringsperiode tot nul terug te brengen dan wel aanmerkelijk te verminderen ten opzichte van de start van het programma.

De uitkering van de gifttranches (afgezien van de eerste tranche) is ook afhankelijk gesteld van de verwezenlijking van de structurele beleidsmaatregelen die door de beide partijen overeen waren gekomen. De structurele voorwaarden die aan de buitengewone financiële bijstand zijn verbonden, zijn gebaseerd op de economische programma's van de betreffende autoriteiten en zijn met name gericht op de verbetering van de houdbaarheid van de buitenlandse positie van de begunstigden. Met deze voorwaarden richtte de Commissie zich op specifieke gebieden zoals hervormingen in de overheidsfinanciën, het openbaar bestuur (inclusief de bestrijding van corruptie), de financiële sector, privatisering, corporate governance, enz. Deze kunnen ook specifieke maatregelen omvatten die ingegeven zijn door de prioriteiten van de Gemeenschap bij haar bilaterale betrekkingen met de begunstigden, bijvoorbeeld maatregelen op het gebied van het handelsbeleid of verschillende terreinen van economische samenwerking die onder de bilaterale samenwerkingsovereenkomsten vallen. In tabel 1 van de bijlage bij dit verslag zijn de terreinen van het structuurbeleid opgenomen die de Commissie viseert met de structurele voorwaarden die verbonden zijn aan de uitkering van de giftcomponent van de bijstand aan deze drie landen.

3. TENUITVOERLEGGING VAN HET BESLUIT VAN 1997/2000

3.1. Institutioneel kader

Na de goedkeuring door de Raad van het besluit tot toekenning van buitengewone financiële bijstand aan Armenië en Georgië onderhandelden de Commissie en de autoriteiten van deze twee landen over de voorwaarden van de operatie. De algemene parameters, zoals de maximumbedragen en het tijdstip van de jaarlijkse gifttranches en van de vroegtijdige schuldaflossingen, werden vastgelegd in de Memoranda van Overeenstemming (MvO) die namens de Gemeenschap door de Commissie en door de regeringen en de centrale banken van

de begunstigde landen werden ondertekend. De specifieke financiële voorwaarden van de leningen werden vastgelegd in de leningovereenkomsten die tezelfdertijd werden gesloten. De MvO en de leningovereenkomsten werden uiteindelijk in december 1997 (met Georgië) en december 1998 (met Armenië) ondertekend. Na de goedkeuring van Besluit 2000/244/EG van de Raad werd in januari 2001 het MvO en de leningovereenkomst tussen de Commissie en Tadzjikistan gesloten. In verband met de verlenging van de looptijd van het programma en de verhoging van de totale giften voor Georgië, werden er nieuwe Memoranda van Overeenstemming ondertekend met Armenië (in augustus 2001) en Georgië (in juli 2001).

Tabel 2 van de bijlage bevat de belangrijkste parameters van de buitengewone financiële bijstand aan de drie landen, zoals vastgelegd in het Memorandum van Overeenstemming (gewijzigd MvO voor Armenië en Georgië). Er was voorzien dat Armenië na afsluiting van het programma geen nog uitstaande financiële verplichtingen zou hebben jegens de Gemeenschap en dat de verplichtingen van Georgië en Tadzjikistan tot een houdbaar niveau zouden zijn verlaagd.

De tenuitvoerlegging van het programma voor buitengewone financiële bijstand tussen 1998 (eerste betalingen aan Georgië en Armenië) en het derde kwartaal van 2004, alsmede de voornemens van de Commissie voor de rest van het lopende jaar en begin 2005 worden hieronder beschreven. De tabellen 3 en 4 van de bijlage bevatten de kwantitatieve resultaten van het programma.

3.2. Armenië

De tenuitvoerlegging van het programma voor buitengewone financiële bijstand aan Armenië ging in december 1998 van start, toen Armenië zijn achterstallige betalingen aan de Gemeenschap voldeed (51 miljoen EUR). Dit was voor de Commissie aanleiding om de nieuwe lening (28 miljoen EUR) en de eerst gifttranche (8 miljoen EUR) vrij te geven.

In 1999-2000 werd opnieuw een gifttranche (van 4 miljoen EUR) vrijgegeven aan Armenië. De betaling geschiedde in december 1999 op basis van de in juli 1999 verrichte toetsing aan de voorwaarden. Armenië had van zijn kant zijn nettoschuldpositie ten opzichte van de Gemeenschap met 5 miljoen EUR verlaagd. De tenuitvoerlegging van het programma werd in 2000 stopgezet omdat Armenië geen nieuwe financiële regeling had weten te sluiten met het IMF na het aflopen van de USAF-regeling in december 1999. De uitvoering werd pas in 2001 hervat na de goedkeuring in mei 2001 door de Board van het IMF van een nieuw driejarenprogramma in het kader van de armoedebestrijdings- en groeifaciliteit (Poverty Reduction and Growth Facility – PRGF) die in de plaats kwam van de USAF. Deze regeling loopt in december 2004 af.

Overeenkomstig het in het PRGF-programma vastgestelde beleidskader voerde de Commissie met succes drie controlebezoeken uit in verband met de drie jaarlijkse tranches van de bijzondere financiële bijstand, te weten in juni 2001, juni 2002 en december 2003. De bedragen van de tranches en van de vroegtijdige schuldaflossingen werden telkens op respectievelijk 5,5 miljoen EUR en 7 miljoen EUR vastgesteld. De overeenkomstige betalingen vonden begin 2002, eind 2002 en in juni 2004 plaats. Door deze transacties zijn de verplichtingen van Armenië jegens de Gemeenschap verlaagd tot 2 miljoen EUR. De uitkering van de laatste tranche van de buitengewone financiële bijstand (1,5 miljoen EUR) zal naar verwachting in 2005 plaatsvinden, nadat Armenië het laatste deel van de communautaire lening van 1998 zal hebben terugbetaald. Aldus zal het programma voor buitengewone financiële bijstand aan Armenië naar verwachting begin volgend jaar zijn

doelen hebben bereikt, zowel wat betreft de verstrekking van giften als de vroegtijdige schuldaflossing (Armenië zal al zijn schulden aan de Gemeenschap hebben afbetaald).

3.3. Georgië

De tenuitvoerlegging van het programma voor buitengewone financiële bijstand aan Georgië ging in juli 1998 van start toen Georgië zijn achterstallige betalingen aan de Gemeenschap voldeed (131 miljoen EUR) en de Gemeenschap vervolgens haar lening van 110 miljoen EUR en de eerste gifttranche van 10 miljoen EUR verstrekte.

De tweede gifttranche (9 miljoen EUR) werd in september 1999 vrijgegeven nadat Georgië 10 miljoen EUR van zijn schuld aan de Gemeenschap vroegtijdig had afgelost. De tenuitvoerlegging van het programma werd in 2000 stopgezet, toen de Georgische autoriteiten niet tot een vergelijk konden komen met het IMF over een nieuwe financiële regeling (de USAF van 1996 was in augustus 1999 afgelopen), en werd pas in 2001 hervat na de goedkeuring in januari 2001 door de Board van het IMF van een nieuw driejarenprogramma voor armoedebestrijding en groei (PRGF). Aangezien de macroeconomische resultaten en de structurele hervormingen van Georgië niet onverdeeld positief waren, besloot de Commissie daarop slechts een deel van de tranche voor 2001 (6 miljoen EUR) uit te keren en de betaling van het resterende bedrag (5,5 miljoen EUR) afhankelijk te stellen van verdere vooruitgang bij de structurele hervormingen. Voordat de eerste subtranche in december 2001 werd uitgekeerd, was Georgië overgegaan tot een vroegtijdige schuldaflossing van 8 miljoen EUR aan de Gemeenschap. Doordat de politieke situatie in Georgië in de tweede helft van 2001 ernstig verslechterde werd er dat jaar nagenoeg geen vooruitgang geboekt. De tenuitvoerlegging van het programma voor buitengewone financiële bijstand werd opnieuw stopgezet en werd pas in 2004 hervat na de politieke omslag in november 2003.

De nieuwe regering van Georgië is aan een nieuwe aanpassings- en hervormingsronde begonnen. De strategie van de nieuwe autoriteiten van het land heeft bijval gekregen van de IFI's (afgelopen juni werden een nieuw driejarenprogramma in het kader van de PRGF en nieuwe aanpassingskredieten goedgekeurd door respectievelijk het IMF en de Wereldbank) en van de internationale donorgemeenschap. Het programma voor buitengewone financiële bijstand is eveneens weer op gang gekomen. De eerste stap zal de uitkering zijn van een gifttranche van 6,5 miljoen EUR afhankelijk van de uitkomst van het controlebezoek dat eind 2002 werd verricht maar nooit afgerond (kort na het controlebezoek ontspoorde het door het IMF gesteunde programma en werd afgezien van de betaling). De komende uitkering van de gifttranche zal worden voorafgegaan door een vroegtijdige aflossing door Georgië van een identiek bedrag van de communautaire lening van 1998. Daarna zullen de betalingen aan Georgië in het kader van de bijzondere financiële bijstand zijn opgelopen tot 31,5 miljoen EUR (van het maximumbedrag van 65 miljoen EUR) en zal Georgië zijn schuldpositie ten opzichte van de Gemeenschap met 24,5 miljoen EUR hebben verlaagd.

De Georgische autoriteiten willen van het gunstige economische klimaat profiteren om de nettoschuldpositie van het land ten opzichte van de Gemeenschap verder te brengen, waardoor de houdbaarheid van de schuldenlast op de middellange termijn zal worden verbeterd. Met het oog hierop hebben zij de EU al verzocht om de bijzondere financiële bijstand voort te zetten omdat zij verwachten dat de financiële steun van de Gemeenschap het land kan helpen zijn buitenlandse schulden te verlagen tot een veel houdbaarder niveau.

3.4. Tadzjikistan

De tenuitvoerlegging van het programma in Tadzjikistan ging in maart 2001 van start toen de Gemeenschap de nieuwe lening (60 miljoen EUR) en de eerste gifttranche (7 miljoen EUR) vrijgaf. Voorafgaand aan deze betalingen had Tadzjikistan zijn achterstallige betalingen aan de Gemeenschap van bijna 79 miljoen EUR voldaan.

In december 2001 werd nog een tranche van 7 miljoen EUR vrijgegeven. Het bedrag van de vroegtijdige aflossing van de schulden van het land aan de Gemeenschap werd vastgesteld op 8 miljoen EUR, wat aanzienlijk minder is dan het maximumbedrag van de vroegtijdige aflossingen, dat in het bilaterale MvO was vastgesteld (12 miljoen EUR). De Commissie oordeelde dat het op grond van de financiële situatie van Tadzjikistan gerechtvaardigd was om de vermindering van de nettoschuldpositie te beperken tot een geringer bedrag.

De Commissie heeft twee verdere evaluaties van het programma in Tadzjikistan gemaakt: één in 2002 (juni) en één in 2004 (maart en juni). De uitkering van de derde jaarlijkse tranche geschiedde begin 2003 na de goedkeuring door het IMF in december 2002 van een nieuwe PRGF-regeling ter vervanging van het voorgaande USAF/PRGF-programma dat in december 2001 was afgelopen. Deze nieuwe regeling loopt in december 2005 af. De uitkering van de vierde tranche is voor eind 2004 voorzien. De beide tranches belopen 7 miljoen EUR en worden vrijgegeven indien er een vroegtijdige schuldaflossing van 8 miljoen EUR plaatsvindt (deze bedragen sporen met de financiële beperkingen van het land).

Verwacht wordt dat begin 2005 nog een tranche van 7 miljoen EUR zal worden vrijgegeven. Het bedrag van de overeenkomstige vroegtijdige schuldaflossing zal worden bepaald bij de evaluatie van het programma. Met de transacties in 2004/begin 2005 zal het volledige bedrag van de voor Tadzjikistan gereserveerde giften zijn opgebruikt. De verplichtingen van Tadzjikistan jegens de Gemeenschap zullen naar verwachting dalen tot 28 miljoen EUR (ervan uitgaande dat de vroegtijdige schuldaflossing andermaal 8 miljoen EUR zal bedragen).

In de toekomst zal Tadzjikistan waarschijnlijk zijn beleid van vroegtijdige schuldaflossing aan de Gemeenschap voortzetten ten einde de houdbaarheid van de schuldpositie op de middellange termijn te verbeteren, wat de voortzetting van de buitengewone financiële bijstand zou kunnen vereisen.

4. ECONOMISCHE RESULTATEN VAN HET PROGRAMMA VOOR BUITENGEWONE FINANCIËLE BIJSTAND

Door zijn bijdrage aan het aanpassings- en hervormingsproces in de drie landen in de brede context van financiële steun van de IFI's heeft het programma van buitengewone financiële bijstand aanzienlijke voordelen opgeleverd voor Armenië, Georgië en Tadzjikistan. Het meest doorslaggevend was daarbij waarschijnlijk de steun die de drie landen kregen om hun buitenlandse schuld te verkleinen en aldus hun financiële positie ten opzichte van het buitenland op de middellange en lange termijn houdbaarder te maken. In de eerste fase van de uitvoering van het programma (de verstrekking van de leningen en van de eerste gifttranches) konden Armenië, Georgië en Tadzjikistan hun grote achterstand bij de aflossing van de communautaire kredieten wegwerken en konden zij aldus hun financiële betrekkingen met de Europese Unie en met de donorgemeenschap in het algemeen normaliseren. De daaropvolgende verstrekkingen van giften stelden de drie landen in staat hun verplichtingen jegens de Gemeenschap verder terug te brengen en aldus dichter bij een houdbare financiële

positie te komen. Dit geldt vooral voor Armenië en Tadzjikistan. De schulden van Armenië aan de Gemeenschap bedroegen meer dan 50 miljoen EUR toen het programma van start ging en zullen naar verwachting volledig worden afgelost; de schulden van Tadzjikistan bedroegen bijna 80 miljoen EUR en zullen dalen tot onder de 30 miljoen EUR. De resultaten van het programma voor Georgië zijn veel bescheidener: het land zal de Gemeenschap nog steeds meer dan 85 miljoen EUR schuldig zijn (een daling ten opzichte van de ruim 130 miljoen EUR in 1998).

De bijdrage van de buitengewone financiële bijstand van de Gemeenschap aan andere onderdelen van de aanpassings- en hervormingsprocessen in de begunstigde landen ging vooral naar de aan specifieke voorwaarden gekoppelde maatregelen van structuurbeleid (zie ook deel 2 en tabel 1 van de bijlage). Deze bijdrage dient te worden beoordeeld in het meer algemene kader van de evaluatie van de vorderingen bij de economische hervorming in de periode van tenuitvoerlegging van het programma.

Het economisch herstel in **Armenië** begon al in 1995 en werd in de periode van 1996 tot 1999 aangezwengeld door de USAF/PRGF-regeling van het IMF. Juist op dat cruciale moment voor de Armeense economie ging de tenuitvoerlegging van het programma voor buitengewone financiële bijstand van start. Sedert 1998 bedroeg de groei van Armenië gemiddeld 9% per jaar en werden de macro-economische onevenwichtigheden sterk verminderd. Armenië heeft voorts met succes een breed scala aan structurele hervormingen doorgevoerd, onder andere op het gebied van belastingen en beheer van de overheidsfinanciën, herstructurering van bedrijven, privatisering en bankwezen. Verscheidene belangrijke structurele hervormingen werden door de Gemeenschap geschraagd dankzij de voorwaarden die gekoppeld waren aan de uitkering van giften in het kader van de buitengewone financiële bijstand. Gezien de verbetering van de macro-economische resultaten en de vooruitgang bij de structurele hervormingen is Armenië thans waarschijnlijk goed op weg naar een meer duurzame groei en ontwikkeling.

De resultaten van **Georgië** bij de uitvoering van aanpassings- en hervormingsmaatregelen tijdens de looptijd van het bijstandsprogramma waren veelal teleurstellend, ondanks enkele successen (bijvoorbeeld bij de regulering van en het toezicht op het bankwezen). Vooral na de eerste golf van hervormingen in de periode waarin het eerste USAF/PRGF-programma van het IMF van toepassing was (1996-1999), was er weinig verbetering in de kwaliteit van het openbaar bestuur en van het macro-economisch beleid (vooral begrotingsbeheer). Door het ontbreken van een gunstig politiek klimaat maakte Georgië veel minder vooruitgang bij het economisch herstel en de houdbaarheid van de financiën dan Armenië. De situatie is echter flink veranderd. Na de politieke veranderingen eind 2003 zijn de nieuwe autoriteiten van Georgië van start gegaan met een sterk aanpassings- en hervormingsprogramma dat vooral gericht is op de twee gebieden waarop het land in het recente verleden het meest werd bekritiseerd - openbaar bestuur en begrotingsbeheer – en waar de afgelopen twaalf maanden al aanzienlijke vooruitgang werd geboekt.

In de vier jaar dat het programma voor buitengewone financiële bijstand in **Tadzjikistan** van toepassing was, heeft het land vrij indrukwekkende resultaten behaald. De algemene economische situatie is aanmerkelijk verbeterd: de groei ligt dicht bij de 10% per jaar, het monetaire en begrotingsbeleid is aangescherpt, het tekort op de lopende rekening is verminderd en de buitenlandse schuld is teruggebracht tot een houdbaarder niveau. Daarnaast werd een flink aantal eerste generatie structurele hervormingen doorgevoerd (bijvoorbeeld prijs- en handelsliberalisering, privatisering). De Gemeenschap ondersteunde verschillende belangrijke maatregelen van structuurbeleid dankzij het geheel van voorwaarden dat aan de

financiële bijstand gekoppeld is. De verwachting is dat de economische omstandigheden in Tadzjikistan in de nabije toekomst gunstig zullen blijven, wat de doorvoering zal vergemakkelijken van de meeste structurele hervormingen die in het PRSP- en PRGF-programma zijn voorzien, mits de financiële steun van de IFI's en de donorgemeenschap niet wordt stopgezet.

De specifieke ontwikkelingen in elk land en de beleidsmaatregelen die zij in de onderhavige periode hebben genomen, zowel op het gebied van macro-economisch en financieel beheer als op het gebied van structurele hervormingen, komen uitvoeriger aan bod in het als bijlage bijgevoegde werkdocument van de diensten van de Commissie.

5. CONCLUSIE

Het oordeel van de Commissie over de resultaten van de uitvoering van het programma kan als volgt worden samengevat. Het programma voor buitengewone financiële bijstand heeft Armenië, Georgië en Tadzjikistan ongetwijfeld geholpen vooruitgang te boeken bij de hervormingen en de houdbaarheid van hun financiële positie. De aanvankelijke doelstellingen van het programma zijn in het geval van Georgië, en in mindere mate Tadzjikistan, evenwel niet volledig bereikt. Hoewel er enige verbetering is opgetreden, blijven de financiële verplichtingen van de beide landen jegens de Gemeenschap groot en is de houdbaarheid van de schuldpositie op de middellange en lange termijn nog geen feit. De schuldquotes met betrekking tot ontvangsten en BBP blijven hoog, zelfs wanneer wordt uitgegaan van een snelle stijging van de overheidsontvangsten in verhouding tot het BBP. En ten slotte zijn beide landen nog steeds afhankelijk van buitenlandse hulp om structurele hervormingen door te voeren in het kader van hun strategieën voor armoedebestrijding en groei.

Gezien evenwel de recente gunstige economische ontwikkelingen in Georgië en Tadzjikistan en de verbeterde voorwaarden voor het economische beleid in de twee landen, is de kans om vooruitgang te boeken bij de hervormingen en bij de houdbaarheid van de externe financiële verplichtingen aanzienlijk verbeterd. In dergelijke omstandigheden heeft buitenlandse financiële steun aan de beide landen veel meer kans van slagen.

Teneinde de agenda van het programma voor buitengewone financiële bijstand verder af te werken, is de Commissie voornemens voorstellen te doen voor vervolgmaatregelen. Dergelijke maatregelen zullen bedoeld zijn om de voortzetting en bespoediging van de economische hervormingen te ondersteunen en in het bijzonder om Georgië en Tadzjikistan te helpen ambitieuzere maatregelen tot vermindering van de schuldenlast uit te voeren. De Commissie zal pas beslissen of zij voorstellen zal doen voor mogelijke vervolgmaatregelen na een zorgvuldige beschouwing van een aantal parameters, waaronder niet alleen de financiële behoeften in verband met de vroegtijdige schuldaflossingen, maar ook de kwaliteit van het economische beleid in het algemeen, het politieke engagement van de autoriteiten en de verenigbaarheid van mogelijke communautaire steun met schuldverlichting die door officiële schuldeisers wordt geboden (in het geval van Georgië).

Voorts is de Commissie voornemens om eventuele vervolgmaatregelen op het gebied van financiële bijstand in te passen in de algemene context van de betrekkingen van de Europese Unie met de landen van de regio en haar steun voor economische en politieke hervormingen.

BIJLAGE

Table 1

Main areas of structural conditionality in EFA programme 1998-2004

	Armenia	Georgia	Tajikistan
Public finances			
Tax administration	+	+	+
Budgetary planning (incl. MTEF)	+		
Budget expenditure and treasury system (incl. arrears)	+	+	+
Public debt management			+
Quasi-fiscal deficits	+		+
Business climate			
Improving legislation and regulatory environment	+	+	
International Accounting Standards	+		+
Civil Service reform			
public sector employment	+		
anti-corruption	+	+	+
Privatisation and restructuring of public enterprises			
small scale privatisation	+	+	+
medium and large state-owned enterprises	+	+	+
incl. Energy utilities	+	+	+
Telecommunications		+	
Transport infrastructure		+	
Industrial enterprises	+	+	+
Banking sector			
restructuring/privatisation of state-owned banks	+	+	+
Prudential regulations and banking supervision	+	+	+
Agricultural reform			
Land ownership	+	+	+
Restructuring of state farms			+
Trade policy			
Trade legislation	+	+	
Specific EU-related trade policy measures		+	

Table 2

Overview of the Community EFA to Armenia, Georgia and Tajikistan

in million EUR

	Armenia	Georgia	Tajikistan
Settlement of arrears	51	131	79
New loan	28	110	60
Total grants (up to)	30	65	35
Initial tranche (disbursed simultaneously with the loan)	8	10	7
Cumulated annual tranches	22	55	28
Early debt repayment foreseen (up to)	28	81	48
Outstanding debt to EC foreseen at end of prog.	-	29	12

Table 3

Implementation of the Community EFA to Armenia, Georgia and Tajikistan - Detail

in million EUR

	1998	1999	2001	2002	2003	2004		2005	Total
						Q1-Q3	Q4 (**)	(***)	
Armenia									
Grant disbursement									
planned (*)	8	4	5.5	5.5	5.5	1.5			30
actual	8	4		11		5.5		1.5	30
Early debt repayment									
planned (*)		5	7	7	7	2			28
actual		5		14		7		2	28
Georgia									
Grant disbursement									
planned (*)	10	9	11.5	11.5	11.5	11.5			65
actual	10	9	6				6.5		31.5
Early debt repayment									
planned (*)		10	15.5	18.5	18.5	18.5			81
actual		10	8				6.5		24.5
Tajikistan									
Grant disbursement									
planned (*)			14	7	7	7			35
actual			14		7		7	7	35
Early debt repayment									
planned (*)			12	12	12	12			48
actual			8		8	8	8		32

(*) For years 2001-2004, in Memoranda of Understanding concluded in 2000-2001.

(**) Operations under preparation. Payments to be made before the end of 2004.

(***) Payments to be made un 2005 based on budgetary commitments to be made in 2004 (Q4).

Table 4

Implementation of Community EFA to Armenia, Georgia and Tajikistan - Summary

in million EUR

		Made 1998-2004		Under prep.	Commitment	Total
		Initial tr.	Annual tr.	2004	foreseen (2004)	
Armenia						
	grant disbursements	8	20.5		1.5	30
	early debt repayments		26		2	28
pm -	outstanidng debt to EC (end programme)					-
Georgia						
	grant disbursements	10	15	6.5		31.5
	early debt repayments		18	6.5		24.5
pm -	outstanidng debt to EC (end programme)					85.5
Tajikistan						
	grant disbursements	7	14	7	7	35
	early debt repayments		16	8	8	32
pm -	outstanidng debt to EC (end programme)					28
Total						
	grant disbursements	25	49.5	13.5	8.5	96.5
	early debt repayments		60	14.5	10	84.5